UTILIZAREA LIMBII ROMÂNE ÎN MASS-MEDIA: ELEMENTE PROBLEMATICE

Dumitrița BORDIAN,

studentă, anul II, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării

CZU: 070:811.135.1 dumitritabordian.20@gmail.com

Mass-media este un domeniu în care limba română este folosită într-un mod foarte dinamic. Integrarea corectă a limbii în mass-media este esențială pentru a asigura o comunicare eficientă și pentru a promova o imagine pozitivă a acesteia. Publicul este informat și influențat de mass-media. Prin urmare, este important ca jurnaliștii să folosească corect limba română. Probleme precum greșelile gramaticale sau termenii care provin din alte limbi fac ca publicul să înțeleagă incorect informația transmisă, credibilitatea acesteia în media poate fi pusă la îndoială, iar în schimb să apară degradarea limbii române.

Scopul lucrării a fost de a reliefa cele mai importante aspecte problematice ale utilizării limbii române în mass-media din Republica Moldova și România. Astfel, am propus câteva obiective: identificarea principalelor tipuri de erori și inadvertențe lingvistice care apar în materialele jurnalistice; analiza comparativă a două portaluri de știri: PRO TV România și PRO TV Chișinău; evaluarea impactului greșelilor admise asupra eficienței comunicării și calității limbii române.

Ca element inovativ, lucrarea oferă o analiză detaliată a elementelor problematice, care a contribuit la o înțelegere mai bună a acestora. În studiul de caz am analizat corectitudinea materialelor jurnalistice publicate timp de o săptămână de două portaluri de știri (PRO TV România și PRO TV Chișinău), pentru a înțelege tipurile de erori și site-ul ce respectă mai bine normele gramaticale, stilistice, de punctuație, de sintaxă și de ortografie. Lucrarea s-a bazat pe concepte și teorii privind limba, normele lingvistice, cele mai frecvente greșeli, teorii despre comunicare, rolul mass-mediei în societate și impactul acesteia asupra limbii. Metodologia de cercetare a fost fondată pe documentarea conținutului unor materiale jurnalistice din diferite surse. Am comparat și analizat două portaluri de știri (PRO TV România și PRO TV Chișinău).

Cartea „Unele caracteristici ale stilului publicistic al limbii române literare" de Gheorghe Bolocan este o analiză a particularităților lingvistice ale stilului publicistic al limbii române. Autorul pornește de la definirea stilului publicistic ca o varietate a limbii române literare care are ca funcție principală informarea și influențarea publicului. Lucrarea „Manual de Jurnalism" de Mihai Coman este o introducere în domeniul jurnalismului. Ea acoperă temele: documentare, tehnici de redactare, știrea, presa scrisă, audiovizualul, jurnalismul digital. Cartea Luminiței Roșca „Producția textului jurnalistic" relevă teoriile limbii, caracteristicele compoziției textului jurnalistic, lexicul și fenomene precum cele ale acordului în presă.

Primul paragraf, cu denumirea: „Rolul mass-mediei în promovarea limbii române", s-a referit la aspectele conceptuale ale limbii române, definiția cuvintelor-cheie: („re-

porter", „limbă", „presă", „situații problematice", „emisiune", „informație", precum și contribuția presei la valorificarea limbii. Am văzut care este calitatea limbii, dar și elementele problematice ale ei, care au fost acompaniate de exemple negative și pozitive. Am încercat să stabilim care este rolul jurnaliștilor în promovarea limbii, dar și care sunt problemele cu care se confruntă societatea.

Al doilea paragraf, cu titlul: „Corectitudinea materialelor jurnalistice din presa din Republica Moldova: respectarea regulilor limbii române", a abordat emisiunile de cultivare a limbii române, tradiții de monitorizare și cum se descurcă jurnaliștii naționali în protejarea limbii și evidențierea ei în mass-media. Datorită tradițiilor de monitorizare am constatat că jurnaliștii de la mai multe posturi de televiziune și radio comit erori grave de exprimare, de punctuație și de ortografie. Emisiunile de cultivare a limbii române sunt niște produse jurnalistice foarte bune. Este o modalitate perfectă să îmbinăm utilul cu plăcutul. Majoritatea nu au o durată atât de mare, astfel ne putem îmbogăți memoria, dezvolta vocabularul și corecta greșelile pe care le făceam anterior.

Al treilea paragraf, cu titlul: „Analiza comparativă a două portaluri de știri: PRO TV România și PRO TV Chișinău", cuprinde datele cercetării timp de o săptămână a calității materialelor jurnalistice de pe aceste site-uri. Am demonstrat greșelile identificate și varianta corectă a cuvintelor scrise incorect. De asemenea, structura site-ului, rubricile au fost studiate. PRO TV România are un site bine structurat. Rubricile ne oferă multe posibilități, precum vizionarea LIVE a emisiunilor preferate. Am realizat că jurnaliștii se bazează pe mult divertisment și viața vedetelor, decât pe viața oamenilor și a problemelor cu care se confruntă societatea. Știrile nu au fost prea actuale. Însă, specialiștii nu au comis atât de multe erori în materialele jurnalistice, ceea ce este de apreciat, întrucât acest lucru am dorit să-l vedem. PRO TV Chișinău are o structură a site-ului foarte asemănătoare cu cea a site-ului din România. Conținutul știrilor a reliefat oamenii din țară, activitățile lor și impedimentele cu care se confruntă societatea. Materialele jurnalistice au fost într-un număr mult mai mare, respectiv și greșelile au fost mai multe. Lipsa diacriticelor este o mare problemă, care face mult mai greu procesul de înțelegere și de sintetizare a informațiilor transmise.

În concluzie, tema pe care am abordat-o este una interesantă, actuală și foarte importantă. Încă există persoane care nu pot aprecia, susține și valorifica limba română. Limba conține multe elemente problematice, însă noi, oamenii, avem menirea să transmitem ce e mai frumos din ea. În absolut orice există o parte bună și una rea, dar depinde foarte mult de unghiul de abordare. Acest subiect este unic, întrucât ne face să înțelegem ce impact are indiferența și lipsa profesionalismului pentru limbă, în domeniul mass-mediei. Prin această lucrare, înțelegem câte transformări a avut limba română, dar și care au fost acele personalități care au pledat pentru îmbogățirea ei. Greșelile de limbă pot duce la o comunicare ineficientă. Jurnaliștii sunt acei oameni care sunt responsabili să transmită informația în cel mai simplu și corect mod posibil. Trebuie neapărat să folosim caracterele diacritice. Diacriticele ajută la diferențierea cuvintelor care au aceleași litere, dar au sensuri diferite. Este important să fim atenți la limbajul nestandardizat. Mai bine folosim cuvinte cât mai simple și accesibile, pentru ca publicul larg să înțeleagă textul cu ușurință Este crucial ca generațiile viitoare doar să învețe din greșelile altora, nu să le repete.

Referințe:

1. BLANCA, C., ANDREEA, D., ADINA, D. et al. Eşti COOL şi dacă vorbeşti corect. Bucureşti: Univers Enciclopedic, 2010. 139 p. ISBN 978-606-8162-17-1.
2. BOLOCAN, Gh. Unele caracteristici ale stilului publicistic al limbii române literare. Iași: Polirom, 2004. 37 p. ISBN 973-683-677-0.
3. COMAN, M. Manual de Jurnalism. Iași: Polirom, 2009. 685 p. ISBN 978-973-46-1239-0.
4. DELEU, E. Tradiţii de monitorizare privind calitatea limbii române în audiovizualul din Republica Moldova: specific si tendinte. În: *Fenomene şi tendinţe în audiovizual. În Honorem Victor Moraru la 70 de ani*, 7 decembrie 2023, Chişinău. Chișinău, Republica Moldova: 2023, pp. 110-116. ISBN 978-9975-62-608-8.
5. ROȘCA, L. Producția textului jurnalistic. Iași: Polirom, 2004. 231 p. ISBN 973-681-749-0.
6. ZAFIU, R. Diversitate stilistică în româna actuală. București: Editura Universității din București, 2001. 315 p. ISBN 973-575-579-3.
7. CHIVU, GH. Rolul presei în promovarea limbii române literare. [citat 10.01.2024]. În: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/33-37_8.pdf
8. HAINEȘ, I. Limba română în mass-media. [citat 10.01.2024]. În: https://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=4006

Recomandat
***Ecaterina DELEU**, dr., lector univ.*